

виробників за рахунок зміцнення конкурентної позиції та збільшення економічного ефекту функціонування виробництва.

Список використаних джерел

1. Mariia Dykha & Anastasiia Mohylova & Tetiana Ustik & Kseniia Bliumska-Danko & Valentina Morokhova & Li Tchon, 2022. Marketing of Start-ups and Innovations in Agricultural Entrepreneurship, *Journal of Agriculture and Crops, Academic Research Publishing Group*, vol. 8(1), pages 27-34, 01-2022.

2. Mariia Bahorka, Tetiana Ustik, Liudmila Kvasova The place of marketing activities in the crisis management system. *Three Seas Economic Journal, Volume 3 Number 3. Riga, Latvia: "Baltija Publishing"*, 2022. Pp.15-21.

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УМОВАХ ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Олініченко К.С., канд. екон. наук, доц.

Прядко О.М., канд. екон. наук, доц.

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Сьогодні штучний інтелект і чат-боти використовуються в багатьох галузях, від обслуговування клієнтів до охорони здоров'я, і продовжують розвиватися разом із розвитком технологій. Потенціал розвитку освітнього середовища в нових умовах постійно зростає [1]. Багато студентів та викладачів вже експериментують із генеративними інструментами штучного інтелекту (ШІ). Але ChatGPT (<https://openai.com>) та його аналоги не є рішенням для кожного наукового проєкту. ШІ має значну силу для розвитку академічної та наукової справи новими способами, що викликають тривогу та захоплюють. Однак важливо подумати про те, як використовувати цю технологію відповідально та етично, а також зрозуміти, як професіонали можуть працювати разом із цією технологією, щоб покращити свою роботу, а не зловживати нею чи дозволяти їй зловживати в гонці при створенні наукових знань та вихованні майбутніх фахівців.

Вже проведено багато досліджень стосовно галузі використання ШІ [2]. Він може допомогти з технічними послугами та послугами для студентів, такими як відповіді на основні запити, допомога з дослідженнями, каталогізацією, класифікацією та отриманням даних

для дослідження. Однак через ризик неточних відповідей на запити, неправильного використання, обмежене розуміння, обмеження введення та технологічної надійності, це має бути додаткова технологія, а не заміна спеціалістів.

Окремих питань при використанні ШІ можна виокремити питання академічної доброчесності. Плагіат викликає зростаюче занепокоєння у вищій освіті, оскільки все більше і більше студентів звертаються до Інтернету за дослідженнями та інформацією. З великою кількістю легкодоступної інформації в Інтернеті студентам стало дедалі легше копіювати та вставляти з інших джерел без належного цитування. Це призвело до збільшення кількості випадків плагіату, що може мати серйозні наслідки для студентів, включаючи погані оцінки, відрахування та шкоду їхній професійній репутації. У результаті вищі навчальні заклади впроваджують суворішу політику та суворіші покарання для боротьби з плагіатом і забезпечення академічної доброчесності.

Як показало наше дослідження, студенти потенційно можуть використовувати ChatGPT для шахрайства при написанні наукових робіт, надаючи чат-боту конкретні підказки та запитання, а потім копіюючи та вставляючи згенеровані відповіді у власні роботи. Це дозволяє їм легко створювати наукові тексти, не докладаючи зусиль і не проводячи реальні дослідження, необхідних для написання оригінального вмісту. Однак ця практика є вкрай неетичною та може мати серйозні наслідки: студент, в роботі якого знайдено плагіат, може отримати академічне покарання.

Студентам важливо розуміти важливість академічної доброчесності та уникати використання ШІ або будь-якої іншої технології для обману під час виконання завдань. Викладачі ЗВО можуть розробляти завдання, щоб мінімізувати потенційне списування через ChatGPT, використовуючи методи оцінювання, які виходять за рамки традиційного написання наукових робіт. Наприклад, можна включати усні презентації, групові проекти та практичні заняття, які вимагають від студентів продемонструвати свої знання та навички в більш інтерактивний спосіб. Можна використовувати програмне забезпечення для виявлення плагіату, щоб ідентифікувати скопійований або неоригінальний вміст у поданих наукових роботах. Застосовуючи різноманітні методи оцінювання та використовуючи технологію для моніторингу плагіату, викладачі можуть допомогти забезпечити академічну доброчесність і перешкоджати студентам намагатися шахраювати за допомогою ChatGPT або інших технологій.

ШІ і чат-боти за своєю суттю не є хорошими чи поганими, але

вони, безперечно, заслуговують на подальшу увагу з огляду на їх потенціал для неправильного використання, наприклад, у вищій освіті. Оскільки штучний інтелект і чат-боти продовжують розвиватися, важливо ретельно розглянути наслідки їх використання та вжити заходів для запобігання їх неправильному використанню.

Список використаних джерел

1. Савицька Н. Л. Інституціональні проблеми взаємодії стейкхолдерів у вищій освіті. Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації: зб. наук. ст. учасників Шостої Всеукр. наук.-практ. конф. Полтава: Скайтек, 2015. С. 48-52. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4323/1/Savicka.pdf>

2. Чміль Г. Л., Олініченко К. С., Пахуча Е. В. Базові положення концепції inbound маркетингу в період соціалізації суспільства. Науковий журнал «Економіка і регіон». Видавничий дім «Гельветика», вип. № 2(85), 2022. 26-33 с.

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ КРАФТОВИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПРОДУКТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Орел А.М., д-р екон. наук, доц.

Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна

На сьогоднішній день загарбницька війна проти України, внесла корективи та спричинила велику кризу в сільськогосподарській промисловості. Це значні і постійні обстріли цивільної та виробничої інфраструктури, зміна та часткове припинення логістики, яке особливо вплинуло на експорт галузі АПК та крафтової продукції.

На початку війни було паралізовано понад 60% підприємств, тисячі робітників втратили роботу та дохід. За підсумками першого кварталу 2022 року промисловість скоротила виробництво на 34%. ВВП – мінус 15,1%, прогнозне падіння за підсумками року – 35% [4].

Паралізувати харчову галузь України було основною метою вторгнення в Україну. Відбувалися атаки на українські ферми та поля, склади та транспортну інфраструктуру, а також сільськогосподарські науково-дослідні інститути. Це все вплинуло на низку врожайів: пшеницю, посіяну у 2020 році та зібрану у 2021 році, яка експортувалася на початку 2022 року; пшениця, посіяна в 2021 році, все ще в землі на момент нападу та зібрана влітку 2022 року; і